

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра державно-правових і гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

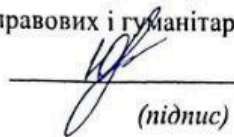
**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В
УКРАЇНІ»**

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (доктор філософії)

галузь знань	08 Право <i>(шифр і назва галузі знань)</i>
спеціальність: (спеціалізація):	081 Право <i>(код і назва спеціальності (або спеціалізації))</i>
освітня програма	«Право» <i>(назва освітньої програми)</i>
форма навчання	денна <i>(денна / заочна)</i>

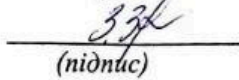
КИЇВ-2025

РОЗРОБНИК д.ю.н, професор, професор
кафедри державно-правових і гуманітарних наук

 Юрій ЛУЦЕНКО
(підпис)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри
державно-правових і гуманітарних наук

Протокол № 2 від 04.09.2025 р.

Завідувач кафедри Зореслава ЗАХОЖАЙ
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми

д.ю.н, доцент кафедри державно-правових і гуманітарних наук

 Катерина БОРТНЯК
(підпис)

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Актуальні питання конституційного механізму державної влади в Україні
2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	Рік навчання 2-й. Семестр 3-й
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	Денна ф.н.: 3 кредити, 36 год. ауд., у т.ч.: лекцій - 18 год., семінарів - 18 год. сам. роб. - 54 год Заочна ф.н.: 3 кредити 12 год ауд. у т.ч.: лекцій - 6 год семінарів - 6 год сам.роб.- 88 год
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Залік
6. Інформація про консультації	1 год./тиждень за графіком консультацій
7. Мова викладання	Українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Добрянська Наталія Валеріївна, кандидат юридичних наук, професор, доцент кафедри державно-правових і гуманітарних наук.
9. Контактна інформація викладача	dobrianska.nataliia@tnu.edu.ua 097-909-73-83
10. Посилання на силабус на веб-сайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Курс "Актуальні питання конституційного механізму державної влади в Україні" є важливим для підготовки фахівців у галузі права, оскільки він охоплює ключові аспекти функціонування державної влади, принципи її організації та актуальні проблеми конституційного розвитку України.
Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	Метою дисципліни є формування у студентів глибокого розуміння конституційних основ організації державної влади в Україні, аналізу її механізмів, а також вивчення актуальних проблем та викликів у сфері конституційного права. Цілі вивчення дисципліни: — Ознайомлення з теоретичними засадами конституційного механізму державної влади. — Аналіз принципів розподілу влад та їх реалізації в Україні.

	<ul style="list-style-type: none"> — Вивчення особливостей функціонування органів державної влади. — Дослідження конституційної юрисдикції та практики Конституційного Суду України. — Формування навичок самостійного аналізу конституційно-правових актів. — Розвиток компетентностей для професійної діяльності у сфері конституційного права.
Пререквізити	Сучасна правова доктрина, Актуальні питання адаптації законодавства України до критеріїв ЄС
Постреквізити	Поглиблене вивчення конституційного права
Формат проведення дисципліни	Використовуються лекції-повідомлення, в т.ч. з презентаціями, бесіди і дискусії на семінарах, індивідуальні дослідження, заняття-конференції, перегляд і аналіз відеоматеріалів. У разі роботи в дистанційному режимі використовуються навчальне середовище Google Classroom і програми електронної комунікації Meet . Поточна комунікація з викладачем здійснюється через соціальну мережу Telegram .

3. Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни (за Освітньою програмою):

У результаті опанування навчальної дисципліни «Актуальні питання конституційного механізму державної влади в Україні здобувач вищої освіти повинен володіти такими загальними (ЗК) та спеціальними (СК) компетентностями відповідно до Стандарту вищої освіти URL:

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/07/21/081-pravo-magistr-zizminami-643-20032023.pdf>

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 2. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 1. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей

ФК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності

ФК 5. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації

ФК 7. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною:

ПРН 8. Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проектами, які дають можливість створювати законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо наукових результатів

ПРН 10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.

ПРН 11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.

5. Тематика та зміст навчальної дисципліни.

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контроль знань	Кількість годин
<p style="text-align: center;">Лекція 1</p> <p>Тема 1. Конституційні засади організації державної влади в Україні.</p> <p>— Принцип поділу влади та його реалізація в Україні.</p> <p>— Основи взаємодії між законодавчою, виконавчою та судовою гілками влади.</p> <p>— Конституційні механізми забезпечення балансу влади.</p> <p>Питання на семінар:</p> <p>1. Які основні принципи організації державної влади закріплені в Конституції України?</p> <p>2. Як реалізується принцип поділу влади в Україні?</p> <p>3. Які механізми взаємодії між законодавчою, виконавчою та судовою гілками влади існують у конституційній системі України?</p> <p>4. Які проблеми виникають у функціонуванні механізму стримувань і противаг?</p> <p>5. Як можна вдосконалити конституційний механізм організації державної влади?</p> <p>6. Яку роль у системі поділу влади відіграє Президент України, і чи можна</p>	Лекція + семінар		2/2

<p>вважати його окремою гілкою влади?</p> <p>7. Як Конституційний Суд України забезпечує баланс між гілками влади та їхню відповідність Конституції?</p> <p>8. Чи є в Україні достатня незалежність судової влади, і які фактори впливають на її ефективність?</p> <p>9. Які повноваження має Верховна Рада України щодо контролю за діяльністю виконавчої влади?</p> <p>10. Як принцип верховенства права впливає на організацію державної влади в Україні?</p>			
<p style="text-align: center;">Лекція 2</p> <p>Тема 2. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України та проблеми парламентського контролю.</p> <p>— Законодавчі повноваження парламенту та їх реалізація.</p> <p>— Контрольні функції Верховної Ради: ефективність та виклики.</p> <p>— Шляхи вдосконалення діяльності парламенту в контексті конституційної реформи.</p> <p>Питання на семінар :</p> <p>1. Які основні повноваження Верховної Ради України згідно з Конституцією?</p> <p>2. Які функції парламентського контролю реалізує Верховна Рада, і наскільки вони ефективні?</p> <p>3. Які виклики стоять перед законодавчою владою України у сучасних умовах?</p> <p>4. Як взаємодіє Верховна Рада з іншими гілками влади?</p> <p>5. Які шляхи реформування парламентської діяльності можуть покращити ефективність роботи Верховної Ради?</p> <p>6. Як парламентські комітети та тимчасові слідчі комісії впливають на реалізацію контрольних функцій Верховної Ради?</p> <p>7. Чи достатньо ефективний інститут парламентських слухань у контексті публічного контролю за владою?</p> <p>8. Які механізми депутатського запиту та інтерпеляції використовуються у Верховній Раді, і чи забезпечують вони реальний вплив на виконавчу владу?</p> <p>9. Які проблеми виникають у процесі законодавчої ініціативи та прийняття законів у Верховній Раді?</p>	<p style="text-align: center;">Лекція + семінар</p>		<p style="text-align: center;">2/2</p>

<p>10. Чи потребує конституційна модель українського парламентаризму змін, зокрема щодо розподілу повноважень між Верховною Радою та Кабінетом Міністрів?</p>			
<p style="text-align: center;">Лекція 3</p> <p>Тема 3. Президент України в системі конституційного механізму державної влади.</p> <p>— Конституційний статус і повноваження президента.</p> <p>— Взаємодія президента з урядом, парламентом і судовою владою.</p> <p>— Конституційні кризи та проблеми реформування президентської влади.</p> <p>Питання на семінар:</p> <p>1. Яке місце займає президент у системі державної влади України?</p> <p>2. Які основні повноваження президента України та як вони змінювалися протягом конституційних реформ?</p> <p>3. Які моделі взаємодії президента з парламентом і урядом існують, і які проблеми вони викликають?</p> <p>4. У чому полягають основні причини конституційних криз, пов'язаних із президентською владою?</p> <p>5. Чи потрібні зміни до конституційного статусу президента України? Аргументуйте свою позицію.</p> <p>6. Як президентські вето та право законодавчої ініціативи впливають на баланс влади в Україні?</p> <p>7. Чи достатньо ефективний механізм імпичменту Президента України, і які виклики існують у його реалізації?</p> <p>8. Яку роль відіграє Президент у формуванні та діяльності судової влади, зокрема через призначення суддів?</p> <p>9. Які особливості взаємодії Президента з Кабінетом Міністрів у сфері зовнішньої політики та оборони?</p> <p>10. Чи варто переглядати ступінь участі Президента у призначенні ключових державних посад (наприклад, Генпрокурора, керівника СБУ)?</p>	<p style="text-align: center;">Лекція + семінар</p>		<p style="text-align: center;">2/2</p>

<p style="text-align: center;">Лекція 4</p> <p>Тема 4. Конституційна юрисдикція та роль Конституційного Суду України у функціонуванні державної влади.</p> <p>— Місце Конституційного Суду в механізмі державної влади.</p> <p>— Практика конституційного контролю та її вплив на правову систему України.</p> <p>— Проблеми та перспективи реформування конституційного правосуддя.</p> <p>Питання на семінар :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Яке місце Конституційного Суду України в системі державної влади? 2. Які основні функції виконує Конституційний Суд, і наскільки вони ефективні? 3. Які проблеми виникають у діяльності Конституційного Суду, і як їх можна вирішити? 4. Як рішення Конституційного Суду впливають на розвиток правової системи України? 5. Які перспективи реформування конституційного правосуддя в Україні? 6. Як формується склад Конституційного Суду України, і чи достатньо незалежний цей процес? 7. Чи є механізм оскарження рішень Конституційного Суду, і як він може вплинути на верховенство права? 8. Які критерії конституційності законів застосовує Суд, і чи є вони достатньо чіткими? 9. Як Конституційний Суд України взаємодіє з іншими судовими інстанціями, зокрема з Верховним Судом? 10. Чи потрібно розширювати повноваження Конституційного Суду, наприклад, у сфері попереднього конституційного контролю? 	<p>Лекція + семінар</p>		<p>2/2</p>
<p style="text-align: center;">Лекція 5</p> <p>Тема 5. Місцевий самоврядування в конституційній системі України: автономія чи централізація.</p> <p>— Конституційні засади місцевого самоврядування</p> <p>— Фінансова та адміністративна децентралізація: досягнення та виклики</p> <p>— Реформа місцевого самоврядування в контексті європейської інтеграції</p>	<p>Лекція + семінар</p>		<p>2/2</p>

<p>Питання на семінар :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як Конституція України визначає принципи місцевого самоврядування? 2. Які основні повноваження мають органи місцевого самоврядування? 3. У чому полягають основні проблеми фінансової автономії місцевого самоврядування? 4. Як реформа децентралізації вплинула на розвиток громад? 5. Чи відповідає українська модель місцевого самоврядування європейським стандартам? 6. Які гарантії незалежності місцевого самоврядування передбачені законодавством? 7. Як здійснюється контроль центральної влади за діяльністю місцевих органів? 8. Чи ефективна система міжбюджетних трансфертів для розвитку територій? 9. Які ризики несе надмірна централізація управління? 10. Чи потрібні подальші зміни до Конституції щодо місцевого самоврядування? 			
<p style="text-align: center;">Лекція 6</p> <p>Тема 6. Конституційні права та свободи людини: гарантії та механізми захисту</p> <p>— Система конституційних прав і свобод у Україні</p> <p>— Роль омбудсмена та судової влади у захисті прав людини</p> <p>— Проблеми реалізації соціально-економічних прав у сучасних умовах</p> <p>Питання на семінар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Яка класифікація конституційних прав і свобод закріплена в Україні? 2. Які механізми захисту прав людини передбачені Конституцією? 3. Чи ефективно працює інститут Уповноваженого з прав людини? 4. Які найпоширеніші порушення прав людини фіксуються в Україні? 5. Як воєнний стан вплинув на реалізацію прав і свобод? 6. Чи достатньо законодавчих гарантій для захисту соціальних прав? 7. Як ЄСПЛ впливає на українську правозахисну систему? 8. Чи потребує реформи механізм компенсації за порушення прав людини? 	<p>Лекція + семінар</p>		<p>2/4</p>

<p>9. Які проблеми виникають у захисті прав внутрішньо переміщених осіб?</p> <p>10. Чи відповідає українське законодавство міжнародним стандартам у сфері прав людини?</p>			
<p style="text-align: center;">Лекція 7</p> <p>Тема 7. Конституційні основи судової влади в Україні: незалежність та ефективність</p> <p>—Принцип незалежності суддів у Конституції України</p> <p>—Проблеми функціонування Вищої ради правосуддя</p> <p>—Реформа судової системи: досягнення та невирішені питання</p> <p>Питання на семінар :</p> <p>1. Як Конституція України гарантує незалежність судової влади?</p> <p>2. Які повноваження має Вища рада правосуддя?</p> <p>3. Чому виникають суперечності щодо призначення суддів?</p> <p>4. Які основні проблеми судової системи в умовах воєнного стану?</p> <p>5. Чи ефективна система апеляційних та касаційних судів?</p> <p>6. Як здійснюється дисциплінарна відповідальність суддів?</p> <p>7. Чи достатньо захищений інститут суддівської недоторканності?</p> <p>8. Які ризики несе політичний вплив на судову систему?</p> <p>9. Чи потрібна подальша люстрація суддівського корпусу?</p> <p>10. Які європейські стандарти має враховувати Україна у судовій реформі?</p>	<p>Лекція + семінар</p>		<p>4/2</p>
<p style="text-align: center;">Лекція 8</p> <p>Тема 8. Конституційні аспекти зовнішньої політики та євроінтеграції</p> <p>—Конституційні засади зовнішньополітичної діяльності України</p> <p>—Процес євроінтеграції: конституційні виклики</p> <p>—Міжнародні договори та їх місце в правовій системі України</p> <p>Питання на семінар:</p>	<p>Лекція + семінар</p>		<p>2/2</p>

<p>1. Як Конституція України регулює зовнішню політику держави?</p> <p>2. Які органи влади відповідають за реалізацію зовнішньополітичного курсу?</p> <p>3. Чи потребує змін Конституція для повноцінної євроінтеграції?</p> <p>4. Як міжнародні договори впливають на національне законодавство?</p> <p>5. Чи є суперечності між євроінтеграційними цілями та конституційними нормами?</p> <p>6. Як воєнний стан вплинув на зовнішньополітичні пріоритети України?</p> <p>7. Чи достатньо механізмів конституційного контролю за міжнародними угодами?</p> <p>8. Які гарантії суверенітету передбачені Конституцією у зовнішній політиці?</p> <p>9. Чи потрібно змінювати процедуру ратифікації міжнародних договорів?</p> <p>10. Які конституційні ризики виникають у процесі вступу до ЄС та НАТО?</p>			
---	--	--	--

4. Індивідуальне завдання

1. Конституційно-правові засади організації державної влади в Україні.
2. Функціонування механізму стримувань і противаг у системі державної влади.
3. Конституційний статус і повноваження Верховної Ради України.
4. Президент України: конституційні повноваження та їх реалізація.
5. Кабінет Міністрів України у конституційному механізмі державної влади.
6. Конституційний Суд України: роль та проблеми функціонування.

Завдання:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал з обраної теми, використовуючи підручники, наукові статті, законодавчі акти та інші джерела.
2. Проаналізуйте сучасний стан функціонування відповідного конституційного механізму в Україні. Визначте його основні досягнення, проблеми та перспективи розвитку.
3. Оцініть вплив існуючої моделі державної влади на політичну стабільність та демократичний розвиток України. Які позитивні та негативні аспекти можна виокремити?
4. Запропонуйте можливі шляхи вдосконалення конституційного механізму державної влади. Які законодавчі зміни чи реформи можуть сприяти підвищенню його ефективності?

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Тематика індивідуальних завдань підібрана таким чином, щоб нею можна було охопити всю основну проблематику курсу.

Призначення індивідуальних дослідницьких робіт – надати студентові можливість активно застосувати знання в галузі методології курсу, отримані насамперед із лекційного курсу, а також сформувати чи розвинути вміння й навички проведення самостійних досліджень з історичної проблематики (хоча б на основі використання лише наукової літератури). Тому тематика й охоплює проблеми, відносно мало вивчені науковцями.

Кожен студент обирає собі окрему тему. Виконання різними студентами робіт на одну й ту ж тему не дозволяється.

Індивідуальна робота повинна мати обсяг 12-15 сторінок рукописного тексту й бути виконана з дотриманням цілої низки **вимог**, у більшості своїй аналогічних вимогам, що висуваються до всіх наукових робіт.

Вона має включати в себе, крім правильно оформленого титульного листа, такі обов'язкові розділи: план, вступ, основну частину, висновки та список використаних джерел та літератури.

План може бути короткий (основна частина складається із 3-4-х пунктів) або розгорнутий (в основній частині пункти включають і підпункти).

Вступ повинен містити пояснення актуальності обраної студентом теми (хоча б тієї чи іншої актуальності для самого студента), визначення мети та обґрунтування завдань дослідження. Останні мають так чи інакше відповідати планові роботи.

В основній частині питання мають викладатися в повній відповідності до плану роботи. Обов'язково слід давати заголовки розділам роботи (природно, вони мають бути аналогічними питанням основної частини в плані роботи).

Висновки (1-2 сторінки) мають узагальнювати результати проведеного дослідження.

У списку використаних джерел та літератури мають бути вказані лише ті роботи, які дійсно використовувались, зокрема, на них є посилання в самій роботі. Слід вказати не лише автора, назву книги (статті), місце та рік видання, а й загальну кількість сторінок у кожній праці.

Крім зазначених загальних вимог обов'язковим є дотримання **технічних вимог**, які найбільше впливатимуть і на оцінку. По-перше, на всі наведені в самостійній роботі факти, описи подій та явищ, думки тих чи інших авторів, цитати тощо, почерпнуті з джерел чи літератури, мають робитися підрядкові бібліографічні посилання у формі виносів унизу сторінки з зазначенням автора, назви роботи (при першому посиланні – також місця й року видання книги) і конкретної сторінки, звідки взято матеріал. Відсутність посилань вказуватиме на “присвоєння” студентом чужих матеріалів, адже посилання не робляться тільки на власні думки. По-друге, в самостійній роботі студента мають бути використані не менше 3-х різних публікацій (бажано набагато більше), причому, матеріал із різних праць повинен використовуватись одночасно (“упереміш”), що повинні засвідчити й посилання. Інакше кажучи, студент має навчитися самостійно досліджувати саму проблему, критично оцінюючи й відбираючи певний матеріал із чужих праць, а не інертно відтворювати чужі думки.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ

1. Конституційні принципи організації державної влади в Україні.
2. Еволюція конституційного механізму державної влади: порівняльний аналіз змін до Конституції України.
3. Розподіл влади в Україні: проблеми та перспективи реформування.
4. Роль Верховної Ради України у конституційному механізмі державної влади.
5. Президент України в системі державної влади: особливості та виклики.
6. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України та його взаємодія з іншими гілками влади.
7. Конституційний контроль в Україні: функції та практика Конституційного Суду.
8. Механізм стримувань і противаг в Україні: ефективність та проблеми реалізації.
9. Реформа судової влади в Україні у контексті конституційних змін.
10. Децентралізація державної влади: конституційно-правові аспекти.
11. Парламентсько-президентська форма правління в Україні: переваги та недоліки.
12. Місцеве самоврядування як складова конституційного механізму влади.
13. Конституційні механізми захисту прав і свобод людини в Україні.

14. Особливості функціонування виконавчої влади в умовах воєнного стану.
15. Конституційні основи співвідношення національного та міжнародного права в Україні.

5. Технічне та програмне забезпечення (обладнання)

У звичайному режимі навчання вивчення навчальної дисципліни має бути можливість приєднання кожного здобувача до навчального середовища **Google Classroom**, де розміщуються навчальні матеріали.

У режимі онлайн навчання має бути можливість приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Meet (для занять у режимі відеоконференцій). Аспірант повинен самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету та про наявність необхідного обладнання (ноутбук, персональний комп'ютер, або мобільний пристрій з підключенням до Інтернет) для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

Програмне забезпечення – стандартне для освітньої сфери.

6. Політики дисципліни

Заняття (лекційні, семінарські, практичні) проводяться аудиторно або (при обмеженні відвідування університету) в дистанційному форматі. Студенти мають особисто відвідувати заняття. На заняттях в онлайн-форматі віконця мають бути відкритими. Студенти виконують завдання особисто. Переписування чужих текстів і видавання їх за власні роботи (плагіат) не допускається. Такі роботи не зараховуються, а студенти попереджаються про наступний недопуск до складання заліку в поточному навчальному році.

Система вимог щодо дотримання принципів академічної доброчесності, етики, дедлайну, відвідування занять, відпрацювань пропущених занять:

- Вивчення дисципліни передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із викладачем дисципліни.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний відпрацювати таке заняття.
- Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 %.
- Здобувачі вищої освіти мають право скласти екзамен (залік) автоматично, у

випадку, якщо впродовж семестру такі здобувачі набрали 90-100 балів.

- Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.
- Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.
- Списування під час контрольних робіт заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

7. Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання виконання індивідуальних завдань

Індивідуальна робота (навчально-дослідницький реферат) має бути виконана студентом особисто на основі вивчення наукової літератури та/або історичних документів і за планом. Текст індивідуальної роботи має бути забезпечений посиланнями на матеріали наукових публікацій чи документи зі вказанням сторінок. Дотримання всіх вимог дозволяє оцінити роботу до 20 балів. Невиконання умов підготовки роботи, відсутність посилань, але наявність певної самостійної роботи дає орієнтовно до 10 балів. Відсутність власної роботи, переписування чужих текстів – 0 балів.

Розподіл балів за видами роботи та формами контролю

1. Відвідування лекції чи семінару за наявності конспектів – 1 бал.
2. Виступи на семінарських заняттях оцінюються: а) теоретичні елементи знань – 1 бал, б) +навички структурних характеристик – 3 бали, в) +уміння творчо розв'язувати завдання – 5 балів.
3. У такий же спосіб (до 5 балів) оцінюються і самостійні роботи (есе).
4. Індивідуальні роботи оцінюються максимально у 20 балів.
5. Відповіді на заліку оцінюються: а) теоретичні елементи знань – 5 балів, б) навички структурних характеристик – 10 балів, в) уміння творчо розв'язувати завдання – 20 балів.

Максимальна кількість балів за 1-й розділ – 30 балів, за 2-й – 30, за індивідуальні роботи – 20, на заліку – 20 балів. Усього – 100 балів.

Залік студент отримує, якщо набере 60 балів.

Оцінювання роботи на семінарських заняття

Семінарські заняття	1	2	3	4	5	6
Максимальні бали	4	4	4	4	4	4
Мінімальні бали	2	2	2	2	2	2

Критерії оцінювання роботи на семінарі

Критерій	Бали
Активна участь у дискусії, аргументовані відповіді	1

Аналіз наукових джерел та нормативно-правових актів	1
Виконання практичного або аналітичного завдання	1
Обґрунтованість висновків, науковий рівень відповіді	1
Разом за одне заняття	4

Шкала оцінювання : національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	A	відмінне виконання
80-89	зараховано	B	вище середнього рівня
75-79	зараховано	C	загалом хороша робота
66-74	зараховано	D	непогано
60-65	зараховано	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незараховано	FX	необхідне перескладання
0-29	незараховано	F	необхідне повторне вивчення курсу

7. Рекомендовані джерела інформації

Базова література:

1. Конституційне право України : підручник / [В. Ф. Погорілко, О. В. Батанов та ін.] ; за ред. В. Ф. Погорілка. Київ : Наукова думка, 2021. 640 с.
2. Механізм державної влади в Україні: конституційно-правові засади : монографія / [Ю. С. Шемшученко та ін.]; за ред. Ю. С. Шемшученка. Київ : Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2020. 512 с.
3. Конституція України: сучасні виклики та перспективи розвитку : збірник наукових праць / за ред. О. В. Костенка. Харків : Право, 2019. 368 с.
4. Парламент України: конституційно-правові основи організації та діяльності : монографія / [О. П. Кучеренко, Л. М. Москвич та ін.]; за ред. О. П. Кучеренка. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 428 с.
5. Конституційний контроль в Україні: проблеми та перспективи : монографія / [В. М. Кампо та ін.]; за ред. В. М. Кампа. Київ : Алерта, 2022. 320 с.
6. Президент України у системі державної влади : монографія / [О. Д. Святоцький, В. С. Ковальський]. Київ : Юридична думка, 2020. 356 с.
7. Конституційна юрисдикція в Україні та зарубіжних країнах : навчальний посібник / [О. В. Скрипнюк та ін.]. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. 284 с.
8. Реформа місцевого самоврядування та децентралізація влади в Україні : збірник матеріалів / за ред. В. М. Шаповала. Київ : Норма, 2021. 372 с.
9. Форма правління в Україні: проблеми вдосконалення : монографія / [С. В. Романенко, М. В. Цвік]. Харків : Право, 2020. 400 с.
10. Конституційний механізм взаємодії гілок влади в Україні : наукове дослідження / [Т. М. Слінько, О. В. Мироненко]. Київ : Юрінком, 2022. 290 с.

Допоміжна література:

1. Конституційне правосуддя в Україні та світі : збірник статей / за ред. Ю. Г. Барабаша. Харків : Право, 2019. 312 с.
2. Децентралізація та її вплив на конституційний механізм державної влади : аналітичний звіт / Верховна Рада України, Комітет з питань державного будівництва. Київ, 2022. 132 с.
3. Конституція України та сучасні виклики: експертний аналіз / Центр конституційного права. Київ : Парламентське видавництво, 2021. 256 с.
4. Механізм реалізації законодавчої влади в Україні : монографія / [А. П. Загородній, І. В. Ковальчук]. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. 310 с.
5. Конституційний Суд України: теорія і практика діяльності : навчальний посібник / [О. В. Дмитрієв, В. О. Кравченко]. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2018. 270 с.
6. Парламентський контроль як механізм забезпечення конституційного ладу в Україні : збірник статей / за ред. С. В. Ковальчука. Київ : Альянс-Прес, 2019. 290 с.
7. Конституційна модернізація державної влади в Україні / за заг. ред. О. Л. Копиленка. Київ : Академія правових наук України, 2020. 342 с.
8. Правова система України в умовах конституційних змін : монографія / [М. М. Томенко, О. Г. Даниленко]. Київ : Феміда, 2021. 298 с.
9. Конституційно-правові засади взаємодії органів державної влади в Україні / Національна академія правових наук України. Харків : Право, 2022. 376 с.
10. Конституційна реформа в Україні: історія та перспективи : збірник матеріалів / за ред. В. І. Муравйова. Одеса : Гельветика, 2020. 448 с.

Інформаційні інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України – <https://ccu.gov.ua/>
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – <https://rada.gov.ua/>
3. Офіційний веб-сайт Офісу Президента України – <https://www.president.gov.ua/>
4. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України – <https://www.kmu.gov.ua/>
5. Офіційний веб-сайт Національної академії правових наук України – <https://www.apn.org.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Центру політико-правових реформ – <https://pravo.org.ua/>
7. База даних законодавства України – <https://zakon.rada.gov.ua/>
8. Аналітичний портал "Конституційна реформа в Україні" – <https://constitutionalreform.org.ua/>
9. Офіційний веб-сайт Національної асоціації адвокатів України – <https://unba.org.ua/>
10. Наукова електронна бібліотека "Конституційне право України" – <https://library.lpnu.ua/>